

15. szakasz

A pártgyűlések

A pártgyűlések a párt minden kérdését megvitatják és szavazattöbbséggel hozzák meg határozataikat.

16. szakasz

A felügyelő bizottságok

A párt minden szerve mellett felügyelő bizottság alakul a pénzkezelés, a bevételek és a kiadások ellenőrzése céljából.

17. szakasz

A párt bevételei

A párt bevételei a tagok hozzájárulásából, önkéntes adományokból és más forrásokból képződnek.

18. szakasz

A választásokon való részvétel

A párt választási részvételéről a Főbizottság dönt.

A párt minden képviseleti testületbe egységes jelölőlistát állít.

19. szakasz

A demokrata ifjúság

A Demokrata Párt keretében megalakul a Demokrata Ifjúság.

20. szakasz

A párt megszűnése

A párt megszűnéséről szóló határozatot a Közgyűlés mondja ki.

Megszűnése esetén a Vöröskeresztet illeti meg.

21. szakasz

Záró rendelkezés

Alapszabályaink a Közgyűlés által való jóváhagyás napjáról érvényesek.

(N. J. ford.)

DEMOKRATA SZABADSÁGPÁRT

(Demokratska stranka slobode)

1. *Demokratska stranka slobode (DSS) – Demokrata Szabadságpárt (DSZP)*
2. *A párt megalapítását a „Szolidaritás” Jugoszláv Szövetség végrehajtó bizottsága kezdeményezte 1989. november 18-án.*
3. *A pártalapításról szóló határozatot Belgrádban hoztuk meg 1990. január 14-én.*
4. *A párt programja mellékelve.*
5. *Nem valamely korábbi párt hagyományait folytatjuk, hanem a Szolidaritás jogutódjának tekintjük magunkat.*
6. *Pártunk a maga szervei, valamint a városi és községi szervezetek útján fejté ki ténykedését.*
7. *Pártunk ügyeit az ideiglenes szerveként működő Végrehajtó Bizottság intézi a következő összetételben: Jovan Glamočanin, okleveles jogász (elnök), Milorad Koprivica, magánvállalkozó (alelnök), Dušan Bošković, okleveles jogász (titkár), Branko Mišeljčić, okleveles építész, Zoran Milisavljević, tanár és publicista, Ljubomir Bogovac, munkás, Siniša Dimitrijević, filmrendező, Mirko Vujičić, tanár, Uroš Vlahović, okleveles közgazdász, Dušan Petković, okleveles közgazdász és Siniša Janković, okleveles gépészmérnök (tagok).*
8. *Városi és községi szervezetek eddig a következő helységeken alakultak: Belgrád,*

Bor, Smederevo, Topola, Arandelovac, Szarajevó, Maglaj, Gornji Milanovac és Mostar. A tagok felvétele jelenleg folyamatban van Szerbia, Bosznia-Hercegovina és Crna Gora több helységében.

9. *A helyi szervezeteket a párt szervei kapcsolják össze.*
10. *Mintegy 3000.*
11. *Székhelyünk Belgrádban van. Cím: Mirko Vujčić, 11000 Beograd, Generala Ždanova 16.*
12. *Pártunk lapja a Slobodna reč.*
13. *Eddig elsősorban a népnek azokba a megmozdulásaiba kapcsolódtunk be, amelyek a Kosovóban és Metohiában újonnan előállt problémák megoldását sürgették, de részt veszünk a többpárti parlamentáris demokrácia bevezetésére irányuló tevékenységekben is.*
14. *Politikai pártként fogunk működni. A választásokon való részvételtől még nem hoztunk határozatot.*
15. *Más pártokkal attól függően lépünk koalícióra, hogy milyenek a programcéljaik, s főleg, hogy mit tartalmaz a platformjuk Kosovóról és Metohiáról.*
16. *Pártunk a Szolidaritás egyesületből alakult ki, miután a tagság egy része meggyőződött arról, hogy a Kosovo SZAT helyzetére nem lehet kihatni politikai program nélkül.*

Pancsova, 1990. április 16.

*A DSZP VB elnöke:
Jovan Glamočanin s. k.*

A DEMOKRATA SZABADSÁGPÁRT PROGRAMELVEI

A párt programcéljait a következő rendszer megvalósulását irányozzuk elő:

- szabad és demokratikus, jóléti állam;
- Jugoslávia mint az egyenrangú nemzetek föderális alapon berendezett közös állama, ha viszont másfajta berendezkedésű lenne, nem ismerjük el az 1945-ben megállapított belső határokat;
- hazánk egyenrangú helyzete az egyesült Európában, 1992-ben;
- többpártrendszerű parlamenti demokrácia;
- Kosovo-Metohia és Vajdaság autonóm tartományok megszüntetése;
- a hatalom következetes megosztása a független bíróságokkal;
- független ágazati szakszervezetek megalakítása egyetlen szerveződési formaként a gazdaságban és a társadalmi tevékenységekben;
- a Josip Broz nevét és művét védő törvény megszüntetése;
- a sajtó, a szólás és nyilvános fellépés teljes szabadsága;
- teljes vallásszabadság minden felekezet számára;
- a nemzeti kisebbségek tagjainak teljes szabadsága, művelődési és nemzeti jogaik biztosítása;
- ökológiai, művelődési és sportminisztérium létrehozása;
- a jugoszláv hadsereg felkészültsége arra, hogy védelmezze és megvédje az ország szuverenitását és területi integritását;
- kilépés az el nem kötelezett országok mozgalmából, és minden katonai-politikai szövetség megszüntetésének szorgalmazása;
- olyan szomszédi kapcsolatok kiépítése, hogy nemzeteink tagjainak gyakorlatilag ugyanolyan jogokat biztosítsanak, mint amelyeket az illető nemzet kisebbségei Jugoszláviában élveznek;

- minden tulajdonforma egyenrangú helyzete;
- a külföldi tőke korlátlan beruházási lehetősége Jugoszláviában, az Európai Gazdasági Közösség irányelvei szerint;
- a munkaképes lakosság teljes foglalkoztatása, és a munkanélküliek szociális biztonsága;
- hatékony államigazgatás, amelynek elvonásai a gazdaságból az EGK tagországainak szintjén valósulnak meg;
- olyan adó- és hitelpolitika, amely serkenti az új beruházásokat az iparba és a mezőgazdaságba;
- a dolgozók részvételi joga a gazdaság igazgatásában a saját munkájuk, valamint a beruházott tőkénk és részvényeik értéke alapján;
- a föld korlátlan birtoklása, valamint a mezőgazdasági háztartások szociális, nyugdíj- és rokkantsági biztosítása;
- a mezőgazdasági termékölőleg világgpiaci árakon való felvásárlása, függetlenül a hazai piaci helyzettől;
- külön kedvezmények a hegyvidéki mezőgazdaságban és állattenyésztésben;
- a tudomány, a kultúra és a közoktatás feltételeinek fejlesztése az 1992-es európai körülményekhez igazodva;
- a nyugdíjak nem lehetnek alacsonyabbak, mint a legkisebb fizetések ugyanabban a kategóriában;
- egyenrangú egészségvédelem minden polgár számára, függetlenül azok szociális és más helyzetétől;
- a szerb nép egyetemes kultúrtérségének megteremtése Jugoszláviában és a világon;
- a Szerb Pravoszláv Egyháztól elvett és bármi módon kisajátított ingó és ingatlan vagyon visszaszolgáltatása az 1941. április 6-i vagyonyjegyzék alapján;
- az állami és a vallási ünnepek egyenrangúsága;
- a Szerb Pravoszláv Egyház és más felekezetek lerombolt és megsérült kulturális, történelmi és vallási létesítményeinek helyreállítása. Ez a második világháborúban és a később megsemmisített létesítményekre vonatkozik;
- Szent Szávának, a szerb nemzet legnagyobb népművelőjének napját mint Szerbia minden oktatási intézményének napját kell megünnepelni;
- az egyetemek autonómítása és az egyetemista szervezetek önállósága;
- a szerb nyelv és cirill írásmód hivatalos használata és érvényesülése Szerbiában.

PÁRTUNK KÜLÖN SÍKRASZÁLL A KÖVETKEZŐ INTÉZKEDÉSEKÉRT KOSOVO ÉS METOHIA TERÜLETÉN

- hatályon kívül helyezi a szerbek Kosovóba és Metohiába való visszatérését megtiltó 1945-ös törvényt;
- az 1941. április 6-a után Kosovóból és Metohiából kiűzött szerbek teljes vagyont visszaszolgáltatni a károsultaknak, illetve örökösöknek. Ha a károsultak és örökösök kiléte ismeretlen, akkor a vagyont a szerbek visszatérésére és letelepedésére kell felhasználni;
- minden albán emigránst, aki 1941. április 6-a után telepedett le, és azok minden leszármazottját visszaküldeni Albániába, vagy lehetővé tenni más országokba való kivándorlásukat;
- a Jugoszlávia ellen irányuló ellenséges tevékenységek minden nyilvántartott résztvevőjét, akik Kosovót és Metohiát el akarták szakítani Szerbiától, úgy kezelni, mint az albán katonaság tagját, és visszaküldeni Albániába;
- végrehajtani a szerbek letelepedését Kosovóban és Metohiában olyan létszámban, amivel biztosítani lehet a szerbek és a siptárok teljes nemzeti egyensúlyát;
- meghozni Szerbia demográfiai programját, amely lehetővé teszi a natalitás lecsökkentését a tervezet fejlődés mértékére;

- a Szerb Pravoszláv Egyház patriárkájának visszatérése Pećbe, összhangban a leg-
többi Vaseļjenski Zsinat határozatával;
- a Vidovdan szerb nemzeti ünneppé való nyilvánítása.

Belgrád, 1990. január 14.

(N. J. ford.)

DENACIONALIZÁCIÓS EGYESÜLET

(Udruženje za denacionalizaciju)

1. *Udruženje za denacionalizaciju (UZD) – Denacionalizációs Egyesület (DE). Jele: két-piros négyzetes mezőben az Egyesület neve.*
2. *Alakuló Közgyűlés 1990. március 19-én Splitben*
- 3–4. *Az Alapszabály mellékelve*
5. —
6. *Az egyesület a JSZSZK területén fejt ki hatását.*
7. *Az egyesület legfőbb szerve a Közgyűlés, amely küldötti alapon konstituálódik. A Közgyűlés végrehajtó szerve az Elnökség, amely 7 tagú: az Egyesület elnöke, két al-
elnök és négy elnökségi tag alkotja. Elnök: Miro Slavnić, titkár Filip Kedžo. Jegyző-
könyvvezető: Nikša Čećuk.*
8. *A tagozatok alakulóban vannak Jugoszlávia-szerte (Vajdaságban is).*
9. *A rendes tagság a belépési nyilatkozat kitöltésével nyerhető el. Az egyesületnek ezenkívül lehetnek pártoló és tiszteletbeli tagjai is.*
10. —
11. *Székhelye: Split, XX Dalmatinske divizije 7.*
12. —
13. *Az Egyesület kezdeményezte a nacionalizáció, a kisajzítási és egyéb magántulaj-
don-társadalmisítási eljárások folyamán a tulajdonosok akarata ellenére elvett va-
gyon visszazármaztatását, illetve a tulajdonosok kártalazítását.*
14. —
15. —
16. —

*A kérdőívet Nikša Čećuk szerkeztőségünkhöz
intézett levele (kelt 1990. március 29-én) és a
DE Alapszabálya aLapján állítottuk össze*

A társadalmi szervezetekről és polgári egyesületekről szóló törvény 18. szakaszáról (NN82/7. sz.), valamint a társadalmi szervezetekről és polgári egyesületekről szóló törvény megváltoztatásáról és kiegészítéséről szóló törvény 1. szakaszával (NN 90/2. sz.) összhangban az 1990. III. 19-én Splitben megtartott alakuló közgyűlésén a *Denacionalizációs Egyesület* elfogadta az alábbi